Г. Піддубний.

КОМУНІСТИЧНИЙ РУХ В ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ.

Комуністичний Інтернаціонал.

Отже на передодні Другого Конґресу Комуністичного Інтернаціоналу, ми маємо в Анґлії замість одної Комуністичної Партії аж три найважнійші комуністичні орґанізації, з котрих кожда мала свої особливости і відтінки, з котрих кожда вперто боронила свої позиції і з котрих кожда мала свої підстави й докази на своє окреме істноване. То були Комуністична Партія Великобританії (В. С. П.), Комуністична Партія (Бр. Сек. III. Інт, або бувша Р. С. Ф.) і Соціялістична Робітнича Партія. Позатими партіями стояли ще більші або менші ґрупи, партії та орґанізації, які в тій чи иншій мірі наближались до всїх висше згаданих партій і котрі також або були за входжене в Робітничу Партію, за парляментарну акцію, або проти того всього, або за одну з тих умов і проти другої.

До тих ґруп треба зачислити ліве крило Незалежної Робітничої Партії, Національну Орґанізацію Фабричних Комітетів, Шотландські Робітничі Ради, Південно- Валійську Комуністичну Раду і цілу низку окремих незалежних комуністичних ґруп, ось як Манчестерська і инші які вели комуністичну роботу на свою власну руку. Всїх їх лучило до одного ідейного табору насамперед співчуває російській революції, диктатура пролетаріяту, радянська система, простий чин, антипарляментаризм і прихильність до III. Інтернаціоналу.

Але всї вони перебували в дуже злиденному станї розєднаня, дрібного суперництва та не карного співділаня і сї хиби боляче відбивались на успіхах в їхній праці. Всї ті орґанізації говорили про обєднанє, але кожда ґрупа стояла на своїй точці. Одна була за участь в парляментарній боротьбі, але проти входженя в Робітничу Партію. Такою була Соціялістична Робітнича Партія. Друга була проти парляментарної боротьби, але разом і проти входженя в Робітничу Партію; до сих належали Робітничі Комітети, Індустрялісти (Industrial Workers of the World) і Комуністична Партія (В. С. Т. І.) тоб-то бувша Робітнича Соціялістична Федерація. Нарештї треті стояли за те і друге, за використанє парляментарної боротьби та за входженє до Робітничої Партії. До сих належала більшість з бувшої Британійської Соціялістичної Партії, що з 1. серпня 1920 року називалась: Комуністична Партія Великої Британії, про що вже згадано висше.

Не відомо як довго тягла-б ся та справа з обєднанєм коли-б на ідейний напрям британських комуністів не впливав могутний двигач світової революції. Комуністичний Інтернаціонал, що почав свою орґанізаційну працю ще в 1919 році в місяці марті, став привабним жерелом комуністичної науки і з того жерела черпали знанє і анґлійські товариші.

Вплив Комуністичного Інтернаціоналу давав про себе знати ще 1919 році, але найбільше проявив себе революційний дух нової світової революційної орґанізації в 1920 році, а надто в перед конґресові підготованя саме в середині літа. Понеже ся справа набуває в світлї анґлійських відносин поважного характеру, то ми дещо про неї тут згадаємо.

Не завадить нам тут додати, що III. Інтернаціонал відразу виявив себе скорше на стороні тактики Британійської Соціялістичної Партії і може через те і виникло розвязанє Амстердамського Бюра III. Інтернаціоналу, що його було засновано в 1919 році в Амстердамі при найблизшій участи Рудґерса, Ролянда Голста та инших.

На одній з Конференцій того Бюра виникла остра суперечка між анґлійськими антипарляментаристами і синдикалїстами з одного боку та представниками Британійської Соціялістичної Партії з другого. Бюро стануло на боці антипарляментаристки Силвії Панкгурст і загадом заняло те становище, яке наблизило їх значно в бік лївої анархо-синдикальної опозиції. Тоді Виконавчий Комітет Комуністичного Інтернаціоналу ухвалив розвязати се Бюро на тій підставі, що воно не додержало поглядів III. Інтернаціоналу.

Розуміеть ся, сї всї події не могли лишитись без відгука в Анґлії. Сврізь питанє парляментарної боротьби і звязку з Робітничою Партією набирало що раз то більшого значіня. Всюди по цілому краю не спиняли ся обговореня і дебати поміж членством ріжних орґанізацій, а тут готуючись на Конґрес до Росії всї комуністи мусїли що разу згадувати про своє найперше завданє, про обєднанє своїх сил. Всї-ж бо комуністи знали, що Комуністичний Інтернаціонал виразно стояв на тому, що в кождій країні мусїла бути одна Комуністична Партія, Саме повітря в цілій Европі було пересякнуто комуністичними ідеями. Звідсїль надходили вістки про подорож до Москви комуністів з цілого світа, про величину справи червоної армії, про великі труди героїв світової революції. Журналісти одні по других надсилали свої звідомленя, европейська контрреволюція робила напруженє задушити російську революцію і обовязком революціонера було змагати проти своєї і чужої контрреволюції. А змаганя ті власне і вимагали єдности.

Крім того і чисто ідейний вплив російських большевиків був дуже широкий. Вся комуністична преса Анґлії була заповнена статями російських товаришів, переложених на анґлійську мову.

Всї справи всїх найбільших ґруп були таким чином виявом тої загально-европейської революційної діяльности і підготовчих праць до II. Конґресу Комуністичного Інтернаціоналу.

Правда, ті обєднавчі змаганя привели до часткового обєднаня головно двох комуністичних партій, але навіть і се треба уважати першим важним кроком в напрямі до утвореня одної революційної машини Комуністичної Партії Великобританії. Другий крок був зроблений лише на Другому Конґресі Комуністичного Інтернаціоналу в 1920 році. Але перед тим, як розповісти як се стало ся, ми мусимо докладнійше спинитись на окремих партіях.

Робітнича Соціялістична Федерація.

Робітничій Соціялістичній Федерації (Workers Socialist Federation) з її тижневим орґаном "Робітничий Панцирник" (The Workers Dradnaught, 400 Old Torol Road, London, 3).

Первісно се була орґанізація жінок, що дамагала ся виборчого права. На чолї її стояла Силвія Панкгурст, яка саме тепер відбуває кару в тюрмі за комуністичну пропаґанду. Полем діяльности сієї орґанізації був головно Лондон, але згодом, коли членство почало зростати, ся партія поширила сферу своєї роботи по цілій Анґлії. Силвія Панкгурст з бігом часу зі звичайної філянтропки зробила ся комуністкою, енерґічною поборницею визволеня робітничої кляси.

Так само і та орґанізація, яка поперердно стреміла тільки до здобутя голосів робітницям при виборах, тепер ставить своїм завданєм цілковиту зміну громадянського ладу і виступає з острою ворожнечою проти парляментарної боротьби, тобто, проти участи в ній комуністів.

Отже ми маємо дуже яскравий зразок того, як партія, що домагалась виборчого права для жінок, перетворилась в орґанізацію, яка почала нехтувати всякі вибори до парляменту: побачили, що виборче право є ніщо само по собі і зробили дальший крок на користь комунізму.

Та тут сталось з тією орґанізацією щось зовсїм протилежне тому, що пропаґовано попередно. Робітнича Соціялістична Федерація стала орґанізацією антипарляментарною. Вона проголосила що в ніяких виборах до парляменту комуністи не повинні брати участи, бо се не дає ніякої користи робітництву. Р. С. Ф. ставши на ґрунт клясової боротьби, вона уважає участь в парляменті угодовством, а тому проти всякого угодовства з буржуазією, та заявилась навіть проти вступу до Робітничої Партії.

Останнє питанє про вступ до Робітничої Партії ми розглянемо, коли будемо говорити про Соціялістичну Робітничу Партію, а тут про се згадаємо тільки коротенько. Робітнича Партія входить до III. Інтернаціоналу і є основним його хребтом. Не зважаючи на се Б. С. П. входила до Робітничої Партії і підвалиною обєднаня комуністів в Анґлії висувала вступ нової Комуністичної Партії до Робітничої Партії. Проти сего була більшість комуністів з инших партій.

Отже, як бачимо, Р. С. Ф. від значалась насамперед своєю непохитною опозицією до участи в парляменті, а далї вона виступила проти участи в Робітничій Партії.

Своїм антипарляментаризмом Р. С. Ф. нагадує нам течії анархо-синдикалїстів у Франції, Промислових Робітників Світа в Америці та Комуністично-Робітничу Партію Німеччини. Найбільшим арґументом її було те, що мовляв, раз ми проти парляменту, то не треба нам також брати в нему участи, щоб тим не затуманити в очах робітників наших прінціпів і основних цілий.

Тут питанє ставить ся ясно і отверто: раз ми стоємо на радянську систему, то відкидаємо всї парляменти і всї буржуазні установи. Коли-ж ми йдемо вибирати до парляменту послів, а то ще й виставляємо своїх кандидатів, то наше гасло боротьби за Ради є ніщо. Р. С. Ф. не хотїла й чути про те, що пролетарят не може лишатись бездїяльно-мовчазний протягом виборів, що комуністи страчують, коли не можуть користати парляментарною трибуною, та що їх участь є революційною участю, а зовсїм не орґаничним співробітництвом з буржузією в виборчих установах.

Соціял-демократи уважають парлямент за непохитну установу суспільности і совіти для них або не істнують, або коли їх називаєть ся, то як додаткові орґани, що допомагають буржуазним інституціям.

Одинокою дорогою до здобутя комунізму Р. С. Ф. уважала соціялістичну революцію, простий чин, пропаґанду і орґанізацію робітництва в революційну партію.

Як видно зі всего Р. С. Ф. таки оправдала загальний погляд, що її члени таки дійсно здебільшого суфражистки, анархісти, синдикалїсти і в меншій мірі марксісти.

Але не зважаючи на те все, III. Інтернаціонал оцінив революційну активність і завзяте Р. С. Ф. і партія брала участь в II. Конґресі 1920 року, а 10. січня 1921 року вона остаточно завершила свою еволюцію тим, що вступила до одної Комуністичної Партії Великобританії.

(Дальше буде.)

Італійські соціялісти пятнують політику антанти.

РИМ, 20. марта. — Підчас дебати в палаті послів, яку отворено вчера по промові міністра закордонних справ графа Сфорци, який репрезентував Італію на контрибуційній конференції в Лондоні, піддано дуже острій критиці рішеня тої конференції.

Богато послів заявляли, що політика Антанти не є політикою мира, але провокації. Соціялістичні посли накидали ся сильно на політику Франції, яка, як вони заявляли, напосїла ся окупувати цїлу Німеччину. Вони твердили, що Італія повинна виступати не лише проти німецького імперіялізму, а але й проти політичного верховодства Франції і проти переваги Анґлії в економічних і фінансових справах.

ОРҐАНІЗАЦІЯ 2-ГО І 3-ГО ІНТЕРНАЦІОНАЛУ.

Другий Інтернаціонал в суті річи орґанізації не мав жадної. Діяльність його зводила ся до скликуваня періодично міжнародних соціялістичних зїздів, але навіть сї зїзди не були старанно приготовані. На порядку дневнім зявляли ся політичні питаня, котрі в даній хвилї були актуальними в тім або иншім краю; дискутовано над тими питанями, причім провідники европейської слави, такі як Жорес або Бебель, виголошували знамениті промови, ухвалювано резолюції менше або більше радикальні — звичайно навіть дуже радикальні — і делеґати розїздили ся домів. Примінюванє тих ухвал полишувано цілковито до волї поодиноких партій, і залежно від того, як укладали ся на разї відносини в данім краю, використувано врочисто приняту резолюцію, або й кидано зовсїм її до коша. Найяскравійшим приміром є судьба ухвал про маєве свято. Як відомо, пораз перший на міжнароднім конґресі в Парижі в 1889 році ухвалено, що в дни першого мая робітники мають святкувати і устроювати демонстрації домагаючи ся заведеня 8-годинного дня праці. Сї маєві демонстрації в декотрих краях, прим. в Австрії, в скандинавських краях, а особливо в Польщі, мали величезне значінє під зглядом аґітаційним, під зглядом розбудженя політичної свідомости робітників. Натомість могучі соціялістичні партії в Німеччині, у Франції і в Анґлії принайменше не робили поважних зусиль, щоби надати робітничому святі революційний характер. Коли підприємці почали мстити ся і переслїдувати святкуючих робітників, професіональні союзи і партія в Німеччині, замість тим енерґічнійше пропаґувати ідею 8-годинного дня праці і вести боротьбу на цілій лінії, рішили, що — робітниче свято коштує занадто богато, бо треба збирати жертви, платити запомоги тим, котрі через демонстрацію втратили часово заробок, через що щораз більше занедбувано демонстрації. Дійшло до того, що партійні орґанізації постановили: хто не може святкувати без нараженя ся підприємцеви, може працювати, лише щоби заробок за той день зложив до партійної каси. Инші знова орґанізації "відкладали" свято на чайблизшу неділю, устроюючи в тім дни віча і народні забави, маївки з питєм вина і менше або більше несмачними гецами. Очевидно, було се цілковите висміюванє ідеї "робітничого свята", як для загальної міжнародної демонстрації. Тому-ж на цілім ряді зїздів в слїдуючім періоді щораз поновлювано ухвалу про першого мая, однак наслїдку не було жадного.

Не много інакше діяло ся з ухвалами про боротьбу проти мілїтаризму і імперіялізму. Слів було много, діл мало.

Поза зїздами істнувало "Міжнародне соціялістичне бюро" і його сталий секретаріят в Брукселї. Бюро складало ся з представників всїх партій, котрі зїзджали ся від часу до часу. Але їх ухвали стрічала та сама судьба, що й ухвали зїздів: числив ся з ними, хто хотїв, а хто не хотїв, не звертав на них уваги. Секретаріят відзначав ся дивною оспалістю. Пару разів пробував він відограти ролю так незграбно, з таким браком знаня справи, що лише наражав себе на посьміховиско. Навіть скромна ціль познакомленя ся зі станом робітничого руху в кождім краю не була осягнена.

Одинокий бодай результат тих міжнародних зїздів полягав в тім, що провідники робітничого руху ріжних країв мали нагоду познакомити ся особисто і в той спосіб повставав певний особистий контакт поміж партіями однак для широких робітничих кругів від того не було ні зимно, ні горячо.

Виникає питанє, що повинен зробити Третий Інтернаціонал, щоби уникнути тих блудів.

На жаль, не много еще зроблено, щоби розвязати се питанє. На перешкоді стали зовнішні обставини. Адже-ж Третий Інтернаціонал повстав в хвилї, коли вправдї формально війна зістала закінчена, але фактично нормальні відносини між державами не зістали привернені. Одинокий край, в котрім пролетаріят заживає свободи, Совітську Росію "обведено кільчастим дротом". Комуністи-ж в цілім світі є фактично виняті з під права: не лише в Польщі Пілсудського і в Німеччині Еберта, де державні власти орґанізують скрито-вбійчі морди на комуністах, але і в дійсно демократичних краях, в Анґлії, в Злучених Державах, в Швайцарії. Се є причиною, що в даній хвилї утворенє орґанізованого осередка Третого Інтернаціоналу в Західній Европі не є еще можливе. Тому утворено його в Росії.

В марті 1919 р. відбула ся в Москві конференція, на котру декотрі товариші з Заходу прибули з нараженєм свого житя. Але не зі всїх країв можна було перебрати ся через кордони і тому партійні заряди виделеґували товаришів перебуваючих в Москві. Конференція назначила сталий секретаріят і Виконавчий Комітет, котрого завданєм є на разї пропаґанда і підготовча праця для орґанізованя Комуністичного Інтернаціоналу. Приступлено отже до видаваня журналу, котрий виходить в мовах російській, французькій і німецькій і котрий розсилаєть ся помимо всяких трудностий до ріжних країв. Доложено всїх старань, щоби навязати зносини зі всїма краями Европи, Америки і Азії.

Перше услівє буде виповнене доперва тоді, коли на чолї Інтернаціоналу, в його заряді як Виконавчім Комітеті знайдуть ся товариші, вибрані загалом свідомих робітників даного краю. Успішна діяльність такого комітету залежить від оборення технїчних трудностий.

Якіж цїли повинна собі ставити та нова міжнародна орґанізація? Відповідь на се питанє старала ся дати вже тоді, коли ідея міжнародної солїдарности робітників здавала ся бути заглушеною в гуркотї всесвітної війни, незабутна героїня німецького революційного руху, Роза Люксембурґ. Ось провідні думки, котрі вона випрацювала в німецькій тюрмі в 1916 році:

"1) Боротьба внутрі буржуазних держав проти пануючої кляси і міжнародна солїдарність пролетарів всїх країв становлять дві нерозлучні засади робітничої кляси в її історичній боротьбі о визволенє. Не може бути соціялізму поза міжнародною солїдарністю пролетаріяту і не може бути соціялізму поза клясовою боротьбою. Соціялістичний пролетаріят як в часї мира, так і в часї війни не може виречи ся анї клясової боротьби, анї міжнародної солїдарности, інакше він поповняє самовбійство.

2) Головною цїлию клясової боротьби пролетаріяту всїх країв як в часї мира, так і в часї війни мусить бути поборюванє імперіялізму і унеможливленє війни. Акція парляментарна, акція професійних союзів, як взагалї всяка діяльність робітничого руху, мусить бути підпорядкована завданю протиставленя в кождім краю якнайострійше пролетаріяту національній буржуазії, виявлюваню політичних і духових противенств між пролетаріятом а буржуазією і рівночасно висовуваню на плян міжнародної солїдарности пролетарів всїх країв.

3) В Інтернаціоналї спочиває точка тяготи клясової орґанізації пролетаріяту. Інтернаціонал рішає в часї мира про тактику національної секції в справах мілїтаризму, кольоніяльної політики, торговельної політики, маєвої демонстрації, а також про тактику на случай війни.

4) Обовязок сповненя ухвал Інтернаціоналу є головним орґанізаційним обовязком. Національні секції, котрі поступають проти тих ухвал, зістають виключені з Інтернаціоналу.

5) В боротьбі проти імперіялізму і війни побіда є можлива тільки при участи злучених робітничих мас всїх країв. Тому головні зусиля національних секцій повинні бути спрямовані на вихованє широких мас в політичній акції і енерґічній ініціятиві, на міжнародну звязь масової акції, на такий устрій політичних і професійних орґанізацій, щоби за їх посередництвом в кождій хвилї могло наступити скоре і могуче співділанє всїх національних секцій, через що доперва воля Інтернаціоналу стане чином найширших робітничих мас всїх країв.

6) Найпильнійшим завданєм соціялізму є духове визволенє пролетаріяту з під духового провідництва буржуазії, котре виявляєть ся у впливі націоналїстичної ідеольоґії. Національні секції Інтернаціоналу повинні аґітувати в пресї і в парляментах в той спосіб, щоби традиційна фразеольоґія націоналїзму зістала здемаскована, як средство підтримуваня клясового панованя буржуазії. Одиноким средством оборони дійсної національної свободи є нинї революційна боротьба проти імперіялізму. Вітчиною пролетаріяту, в обороні котрої належить підпорядкувати все, є соціялїстичний Інтернаціонал."

Влучно є тут названі революційні партії в окремих краях "національними секціями Інтернаціоналу". Він повинен бути одностайною орґанізацією пролетаріяту цілого світа, орґанізацією готовою в кождій хвилї до боротьби з імперіялїстичним капіталїзмом. Тоді доперва почесний клич "пролетарі всїх країв єднайте ся!" стане ділом.

Ю. Мархлевський.

Реваль місцем мирових переговорів Росії з Румунією.

На запит в румунськім парляменті відносно румунсько-російських мирових переговорів міністер Таке Йонеску заявив, що Румунія пропонувала Риґу як місце переговорів. Чічерін зі своєї сторони пропонував Реваль і Румунія на се згодила ся. Росія іменувала Літвінова відпоручником на мирові переговори. Румунія в короткім часї призначить своїх відпоручників.

З Букарешту доносять з 17. лютого, що румунська делеґація на мирові переговори буде складати ся із пятьох членів, на чолї яких буде румунський посол в Польщі, Флориску. Ся делеґація виїзджає при кінци сего місяця до Варшави, а з відси до Ревалю. Таке Йонеску повідомив совітське правительство офіціяльно, що він приймає пропозицію на розпочатє мирових переговорів з початком марта в Ревалю.

РИҐА. — Дня 26. лютого підписано російсько-латишську зелїзничу конвенцію.

ЕДМОНТОНЦІ НА ПОМІЧ "УКР. РОБ. ВІСТЯМ".

Місяць пресового фонду "Укр. Роб. Вістий" в Едмонтоні.

Товариство самообразованя ім. Т. Шевченка і Укр. Роб. Дім в Едмонтоні ухвалили, що би місяць, починаючи від 25. марта до 25. цвітня, був місяцем збірки пресового фонду на "Укр. Роб. Вісти". Для успіху сеї кампанії вибрано 22 колекторів.

Товариші робітники міста Едмонтону і околиці! Єсли до Вас загостить колектор Товариства, то Ви не відмовте йому своєї жертви. Ви знаєте, що ся жертва піде на вашу часопись, котра є одинокою дійсно робітничою часописею в Канаді. Той з Вас, товариші, хто еще не є передплатником "Укр. Роб. Вістий" повинен стати ним конче підчас сеї місячної кампанії.

Товариство Самообразованя від себе ухвалило, що чистий дохід з пердставленя і концерту, які відбудуть ся підчас окружного зїзду в Едмонтоні призначений на пресовий фонд "Укр. Роб. Вістий".

Товариші! Ми не збираємо часто на нашу часопись, але коли ми устроювали збірку, Ви завсїгди щедро відкликались, бо Ви були свідомі того, що даючи свою жертву, робили добре діло, бо Ви давали на свою часопись, котра завсїгди служила Вашим інтересам. Нинї ми знова відкликаємось до Вас і віримо, що підете на зустріч нашому покликови еще з більшою охотою і енерґією, як Ви се робили до сего часу. Не забувайте, товариші робітники Едмонтону, що проголошуючи місяць пресового фонду, ми виконуємо ухвалу Заг. Річних Зборів Укр. Роб. Дому в Вінніпеґу. Ми бажаємо, щоби наша часопись була побільшена. Товариші з инших місцевостий вже виконали ухвалу Заг. Річ. Зборів, але ми не могли сего зробити скорше, бо сплачували свій Дім в Едмонтоні.

Але тепер ми кличемо до Вас товариші робітники: Злучім свої сили підчас сеї кампанії і щоби після неї наша часопись була побільшена! Щоби в хатї кождого укр. робітника в Едмонтоні були "Укр. Роб. Вісти". Ся часопись служить нам стало, два рази на тиждень, так послужім-же ми її хоч раз на рік. Бо служачи для Укр. Роб. Вістий", тим самим ми служимо самі собі. І так памятайте: **Місяць від 25. марта до 25. цвітня в Едмонтоні, є місяцем помочі "Укр. Роб. Вістям".**

Заряд.

Наглі суди в Кракові і Лодзї.

Розпорядком краківського Д. О. Ґ. заведено наглі суди проти зелїзничників у краківському окрузї. Те саме зведено і в зелїзничному окрузї в Лодзї.

КУПУЙТЕ НОВІ КНИЖКИ!

в Ред. "Укр. Роб. Вістий":

Фабричні розговори про економію	**25 ц.**
Як повстала наша земля і який буде її кінець	**25 ц.**
Боги	**25 ц.**
Марксізм і Дарвінізм	**20 ц.**
Про походжене людини	**15 ц.**
Як фармер може дістати весь плід своєї праці	**15 ц.**
Розмова про фізику	**15 ц.**
Розвиток соціялізму від утопії до науки	**15 ц.**
Промова на суді Ф. Адлера	**15 ц.**
Двоногий	**15 ц.**
Добробит і инші оповіданя	**10 ц.**
Інквізіційні суди	**12 ц.**
Радянська Україна	**10 ц.**
Що таке радянська власть і як вона будуєть ся	**10 ц.**
Страйкер (образ з роб. житя в 1 дії)	**10 ц.**
Хто такі комуністи і чого вони хочуть	**5 ц.**
Національне питанє	**5 ц.**
Базар (драма)	**25 ц.**

ЗАМІТКА: Хто замовить на два доляри висше вичислених книжок, той дістане даром Робітничий Календар з 1918 року. Календар хотяй старий, одначе переповнений прегарним і цікавим матеріялом, який ніколи не тратить для робітника своєї вартости. Адресуйте так:

Ukrainian Labor News

Cor. Pritchard & McGregor Sts., Winnipeg, Man.